

M.A [Part – I]

SOCIOLOGY

Theoretical Perspectives in Sociology

(Paper- I) (May-2017)

QP Code : 67330

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N. B. :** (1) Attempt any **two** questions from each section. (total four questions)
(2) Do not use separate answer books for each section.
(3) **All** questions carry **equal** marks.

Section-I

1. Describe the relationship between theory and research and discuss its characteristics.
2. Critically evaluate Marx's theory of alienation.
3. Elucidate Durkheim's work on suicide.
4. Examine Weber's model of bureaucracy.

Section-II

5. Discuss in detail the contribution of Mead to symbolic interactionism.
6. Comment on Gidden's view on structure and agency.
7. Discuss Louis Althusser views on ideological state apparatuses.
8. Write short notes on any **two** of the following :-
 - (a) Emergence of sociology
 - (b) Historical materialism
 - (c) Frankfurt school
 - (d) Hegemony

[TURN OVER

SF-Con. 5642-16.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) दोन्ही विभागातील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (एकूण चार प्रश्न सोडावा)
 (२) प्रत्येक विभागासाठी वेगळी उत्तरपत्रिका वापरू नये.
 (३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग-१

१. सिद्धांत व संशोधनातील परस्पर संबंध आहे यावर वर्णन करून त्यांच्या वैशिष्ट्यांवर चर्चा करा.
२. मार्क्सच्या अलगीकरणाच्या सिद्धांताचे टिकात्मक मूल्यमापन करा.
३. आत्महत्या यावरील एमील डरखाईमच्या कार्याचे परीक्षण करा.
४. वेबरच्या नोकरशाही प्रारूपाचे परीक्षण करा.

विभाग-२

५. मीड यांच्या प्रतिकात्मक आंतरक्रियावादाच्या योगदानाविषय सविस्तर निबंध लिहा.
६. गिडन्सच्या रचना आणि प्रतिनिधी दृष्टिकोनाबाबत भाष्य करा.
७. लुईस अल्टुझारच्या आदर्शवाद विचारप्रणाली राज्यसाधने याबाबत चर्चा करा.
८. कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :-
 - (अ) समाजशास्त्राचा उदय
 - (ब) ऐतिहासिक भौतिकवाद
 - (क) फ्रँकफर्ट स्कूल
 - (ड) हेगेमनी (Hegemony)

M.A [Part – I]

SOCIOLOGY

Theoretical Anthropology (Paper- II) (May-2017)

QP Code : 67425

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Answer Any **two** questions from each section. **In all** answer any **four** questions.
(2) Answer both the sections in one answer book. **Do no use** separate answer books for each section.
(3) **All** questions carry **equal** marks.

Section (I)

1. What is Anthropology? Describe the growth and development of Anthropology in the 19th and 20th centuries.
2. Discuss in detail the similarities and differences between animals and human beings.
3. Explain the Anthropological methodology of field work. Discuss its merits and demerits.
4. In the context of culture explain the following two concepts:
 - a) Ethnocentrism
 - b) Cultural relativity.

Section (II)

5. What do you understand by the term diffusionism. Discuss diffusionism in Anthropological theory.
6. What do you mean by ecological anthropology. Explain it with examples.
7. Illustrate the contributions of symbolic anthropology in understanding culture.
8. Write short notes on **any two** of following:
 - a) Theory of Evolution in Anthropology
 - b) Post modern anthropology
 - c) Structural functionalism in Anthropology
 - d) Interpretive approach

[TURN OVER

SF-Con.5425-16.

- सूचना : (१) प्रत्येक विभागातील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. एकूण चार प्रश्न सोडवा.
(२) दोन्ही विभागांचे उत्तर एकच उत्तरपत्रिकेत सोडवा. प्रत्येक विभागासाठी स्वतंत्र उत्तरपत्रिका वापरू नका.
(३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग - १

१. मानववंशशास्त्र म्हणजे काय? १९व्या आणि २० व्या शतकातील मानव वंशशास्त्राच्या वृद्धी आणि विकास याचे वर्णन करा.
२. मानव व मानवेतर प्राणी यातील साम्य व भेदाबाबत सविस्तर चर्चा करा.
३. मानववंशशास्त्राच्या क्षेत्रिय पद्धतीचे वर्णन करा. तिच्या फायद्या तोट्यांची चर्चा करा.
४. संस्कृतीच्या संदर्भात खालील दिलेली दोन संकल्पनांचे स्पष्टीकरण द्या.
(अ) स्वसंस्कृती श्रेष्ठता (ब) सांस्कृतिक सापेक्षतावाद

विभाग २

५. प्रसरणवाद या संज्ञेबाबत आपल्याला काय माहिती आहे? मानववंशशास्त्रातील प्रसरणवादी सिद्धांताची चर्चा करा.
६. परिस्थितीकी मानववंशशास्त्र म्हणजे काय? योग्य उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
७. संस्कृती समजून घेण्यासाठी प्रतिकात्मक मानववंशशास्त्राच्या योगदानाचे परीक्षण करा.
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
अ) मानवंशशास्त्रातील उत्क्रांतीचा सिद्धांत
ब) आधुनिकेतर मानवंशशास्त्र
क) मानवंशशास्त्रातील संरचनात्मक कार्यवाद
ड) आंतरक्रियात्मक दृष्टिकोण

M.A [Part – I]

SOCIOLOGY

Sociology of Development

(Paper- III) (May-2017)

QP Code : 67525

(3 Hours)

[Total Marks :100

- N.B. :** (1) Attempt any **two** questions from each section. (Total **04** questions)
(2) Tie the answerbook of both sections together. Do not use separate answerbooks for each section.
(3) All questions carry **equal** marks.

Section I

1. Discuss and explain the meaning of concept of development.
2. Write an essay on Paul Baran's and A.G.Frank's ideas on dependency and unequal exchange.
3. Analyse in detail Gandhiji's hind swaraj as an alternative to western model of development.
4. Critically examine the feminist view point on women and development.

Section II

5. Discuss in detail the salient features of sustainable development.
6. Highlight the impact of globalization on third world countries with respect to the role of state.
7. Write an essay on the snags in the implementation of reservation policy for scheduled caste and scheduled tribes in in India.
8. Write short notes on any **two**:-
 - (a) Modernisation
 - (b) Ecofeminism
 - (c) Small is beautiful
 - (d) Role of N.G.O'S in development.

[TURN OVER

SF-Con. 5703-16.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) प्रत्येक विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (एकूण चार प्रश्न)
 (२) प्रत्येक विभागासाठी वेगळी उत्तरपत्रिका वापरू नये.
 (३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग १

१. विकासाची संकल्पनाचा अर्थ सांगून त्यावर चर्चा करा.
२. अवलंबित्वाच्या आणि असमान विनिमयाच्या पॉल ब्रान आणि अे. जी. फ्रॅन्क्सयांच्या कल्पनावर निबंध लिहा.
३. माहात्मा गांधीची हिंद स्वराजाची संकल्पना ही पाश्चिमात्य विकासाच्या नमुन्याला पर्याय आहे सविस्तर पृथःकरण करा.
४. लिंगभाव व विकास यावरील स्त्रीत्ववाद्यांच्या वेगवेगळ्या भूमिकांचे टिकात्मक परीक्षण करा.

विभाग-२

५. चिरंजीवी विकासाची प्रमुख वैशिष्ट्येवर सविस्तर चर्चा करा.
६. राज्यांच्या भूमिकासंदर्भात जागतिकीकरणाच्या तिसऱ्या जगातील राष्ट्रावर पडलेला प्रभावावर प्रकाश टाका.
७. अनुसूचित जाती आणि जमातीसाठी असलेल्या आरक्षण धोरणाच्या अमंलबजावणीत येणारे अडथळेवर निबंध लिहा.
८. कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा.
 - (अ) आधुनिकीकरण
 - (ब) पर्यावरणीय स्त्रीत्ववाद
 - (क) लघु हे सुंदर आहे
 - (ड) विकासातील सेवा संस्थांची भूमिका

.....

M.A [Part – I]

SOCIOLOGY

Perspectives of Indian Society

(Paper- IV) (May-2017)

Q.P. Code: 16417

[Time: - 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Attempt any two questions from each section, (Total four questions)
 2. Do not use separate answer book for each section.
 3. All question carry equal marks.

Section I

1. Highlight various factors of diversity in Indian society and show how there is unity? 25
2. Examine Ghurye's view on the caste system in Indian society. 25
3. Analyse post Dumontian approaches to study of caste in India. 25
4. Write an essay on pluralism and secularism in Indian society. 25

Section II

5. Discuss the major problems of nomadic and denotified tribes in India. 25
6. Evaluate the impact of liberalization on Indian industries and the growth of the informal sector. 25
7. Briefly review the major points that have emerged in the current debates in Sociology in India. 25
8. Write short notes on **any two**: 25
 - a) Dominant caste
 - b) Urban planning
 - c) Religion and politics
 - d) Industrialisation

Turn Over

(मराठी रूपांतर)
(वेळ - ३ तास)

गुण : १००

- सूचना:**
१. प्रत्येक विभागातून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (एकूण चार प्रश्न)
 २. प्रत्येक विभागासाठी स्वतंत्र उत्तरपत्रिका वापरू नये.
 ३. सर्व प्रश्नाना समान गुण आहेत.

विभाग १

१. भारतीय समाजातील विविध पैलूंवर प्रकाश टाका, आणि त्यांच्यामध्ये कशी एकता आहे ते दाखवून घ्या. २५
२. भारतीय समाजातील जाती व्यवस्थेच्या संदर्भातील धुर्येच्या विचारांचे परीक्षण करा. २५
३. डुमान्टिन नंतरच्या भारतातील जातीव्यवस्थेच्या अभ्यासाचे पृथक्करण करा. २५
४. भारतातील बहुविधतावाद आणि धर्मनिरपेक्षतावाद यावर निबंध लिहा. २५

विभाग २

५. भटक्या आणि विमुक्त जमातीच्या प्रमुख समस्यांची चर्चा करा. २५
६. उदारीकरणाची भारतीय उद्योगधंदे आणि असंगठित क्षेत्रातील वृद्धी यावर पडलेल्या प्रभावाची आढावा घ्या. २५
७. भारतीय समाजशास्त्राच्या वर्तमान अध्ययनात निर्माण प्रमुख मुद्द्यांचा आढावा घ्या. २५
८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टिपा लिहा:- २५
 - अ) प्रभावी जात
 - ब) शहरी पर्यावरण
 - क) धर्म आणि राजकारण
 - ड) औद्योगिकीकरण